

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2013 M. III KETV.**

Vilnius, 2014

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Verkių g. 25C,
LT-08223 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
Faks. +370 5 2135270.
El. p. rastine@regula.lt
www.regula.lt

2014 m. sausis

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS.....	6
1.1. Rinkos dalyviai	6
1.2. Rinkos apimtis.....	6
2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	10
2.1. Rinkos dalyviai	10
2.2. Rinkos apimtis.....	10
2.3. Investicijos	12
3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS.....	13
3.1. Rinkos dalyviai	13
3.2. Rinkos apimtis.....	13
3.3. Investicijos	14
4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS.....	16
4.1. Rinkos dalyviai	16
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	16
Šaltinis: Komisija	17
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka	17
4.4. Investicijos	21
4.5. Rinkos operatorių veikla	21

IVADAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2013 m. III ketv. gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą. Ataskaita parengta pagal gamtinių dujų įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų, Europos centrinio banko, Lietuvos banko duomenis.

Ataskaitoje nagrinėjamos gamtinių dujų importo, perdavimo, skirstymo bei tiekimo rinkos.

Esminiai 2013 m. III ketv. įvykiai:

- Gamtinių dujų importo rinkoje veikiantys dalyviai 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., importavo 30,5 proc. mažiau gamtinių dujų, importo sąnaudos mažėjo 15,8 proc.
- Alternatyvių kuro rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio 0,1 proc.) kainų pokyčiai bei dolerio silpnėjimas lito atžvilgiu, palyginti su 2012 m. III ketv., lėmė 11,3 proc. mažesnę svertinę gamtinių dujų importo kainą.
- 2013 m. III ketv. gamtinių dujų tranzito apimtys, palyginti su 2012 m. III ketv., mažėjo 10,1 proc., perdavimo Lietuvos vartotojams – 31,9 proc. Šie veiksniai nulėmė 23,1 proc. bendrų perdavimo apimčių mažėjimą.
- Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo Lietuvos vartotojams veiklos 2013 m. III ketv. siekė 29,1 mln. Lt ir, palyginti su 2012 m. III ketv., mažėjo 3,1 proc.
- 2013 m. III ketv. paskirstyta 18,7 proc. mažiau gamtinių dujų nei 2012 m. III ketv. Didžiausią skirstymo rinkos dalį – 97,1 proc. – užėmė AB „Lietuvos dujos“.
- Skirstymo veiklos pajamos 2013 m. III ketv. siekė 22,1 mln. Lt, t. y. 19,0 proc. mažiau nei 2012 m. III ketv.
- Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka ir toliau išlieka palyginti nedidelė: 2013 m. III ketv. parduota 1,2 mln. m³ gamtinių dujų – 41,2 proc. mažiau nei 2012 m. III ketv.
- 2013 m. III ketv. pajamos už dujas, parduotas didmeninėje tiekimo rinkoje, siekė 1,7 mln. Lt ir, palyginti su 2012 m. III ketv., buvo 45,9 proc. mažesnės.
- Mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje 2013 m. III ketv. patiekta 6,1 proc. mažiau dujų (279,3 mln. m³) nei 2012 m. III ketv. Tiekimas nebuitiniams vartotojams 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., mažėjo 4,8 proc., buitiniams vartotojams – 25,5 proc.
- Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių pajamos iš buitiniams vartotojams patiektų dujų 2013 m. III ketv. sudarė 25,9 mln. Lt ir, palyginti su 2012 m. III ketv., buvo 16,1 proc. mažesnės. Pajamos iš nebuitinių vartotojų segmento 2013 m. III ketv. buvo 14,8 proc. mažesnės nei 2012 m. III ketv. ir siekė 335,2 mln. Lt.

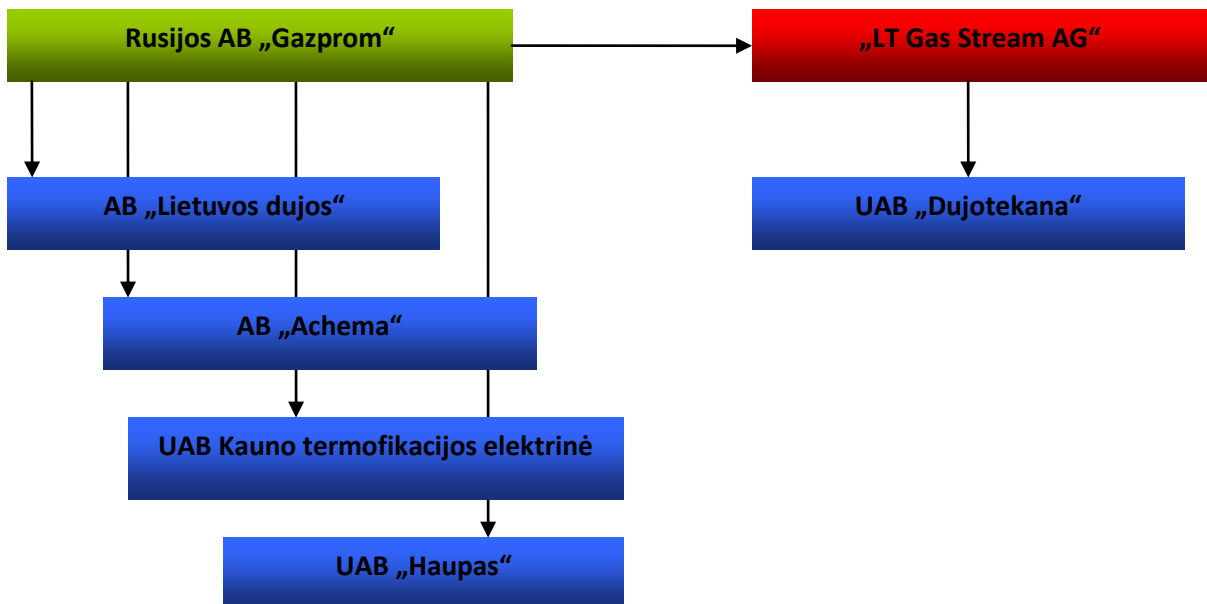
- 2013 m. III ketv. gamtinių dujų biržose buvo sudaryti 37 sandoriai.
- Perdavimo rinkoje per 2013 m. III ketv. buvo investuota 22,4 mln. Lt arba 8,6 mln. Lt mažiau nei 2012 m. III ketv. Skirstymo rinkos investicijos 2013 m. III ketv. siekė 20,7 mln. Lt, t. y. 30,1 proc. daugiau nei 2012 m. III ketv. Tiekimo rinkoje 2013 m. III ketv. investuota 36 mln. Lt (73,9 proc. mažiau palyginus su 2012 m. III ketv.).
 - Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. Nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d., teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu atskyrus gamtinių dujų perdavimo veiklą, gamtinių dujų perdavimo veiklą vykdo AB „Amber Grid“. Visiškas perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1239 patvirtintu Gamtinių dujų įstatymo reikalavimų neatitinkančių gamtinių dujų įmonių veiklų ir kontrolės atskyrimo vykdymo planu, numatytas iki 2014 m. spalio 31 d.
 - 2013 m. spalio mėn. Komisija suderino AB „Lietuvos dujos“ investicijų projektą, skirtą skirstymo sistemos operatoriui atskirti, ir pritarė investicijoms, kurių preliminari vertė yra apie 2,24 mln. Lt.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Rinkos dalyviai

2013 m. III ketv. gamtinių dujų importo rinkoje veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2013 m. II ketv. Gamtines dujas importavo AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, AB „Achema“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė. Gamtinės dujos į Lietuvą 2013 m. III ketv. buvo importuojamos iš vienintelio išorinio tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ dujas pirkė iš tarpininko „LT Gas Stream AG“, o ne tiesiogiai iš AB „Gazprom“.

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai

Šaltinis: Komisija.

1.2. Rinkos apimtis

2013 m. III ketv. į Lietuvą importuota 468,4 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 30,5 proc. mažiau nei 2012 m. III ketv. (importuota 673,7 mln. m³ dujų) ir 28,0 proc. mažiau nei 2011 m. III ketv. Visi gamtinių dujų importo rinkos dalyviai, išskyrus UAB „Dujotekana“, 2013 m. III ketv. importavo mažiau gamtinių dujų nei 2012 m. tuo pačiu laikotarpiu. 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., UAB „Haupas“ importuotų gamtinių dujų kiekiai mažėjo 1,4 proc., AB „Lietuvos dujos“ – 11,3 proc., UAB Kauno termofikacijos elektrinės – 46,0 proc., AB „Achema“ – 52,2 proc. UAB „Dujotekana“ importuotų gamtinių dujų kiekis didėjo 12,2 proc.

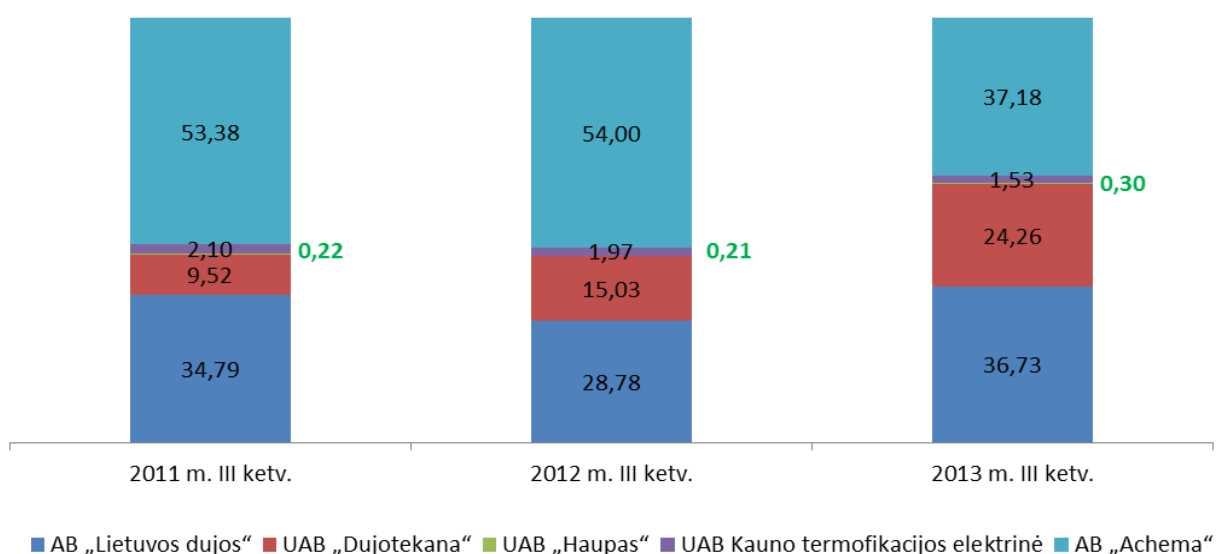
1 lentelė. I Lietuvą importuotų gamtinių dujų kiekiai, tūkst. m³, 2011–2013 m. III ketv.

Importuotojas	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2012 m. III ketv., proc.	2011 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2011 m. III ketv., proc.
AB „Lietuvos dujos“	172.033,00	193.883,00	-11,27	226.280,00	-23,97
UAB „Dujotekana“	113.635,56	101.291,00	12,19	61.921,00	83,52
UAB „Haupas“	1.409,20	1.428,70	-1,36	1.423,14	-0,98
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	7.168,70	13.285,38	-46,04	13.649,00	-47,48
AB „Achema“	174.120,00	363.854,00	-52,15	347.194,00	-49,85
Iš viso:	468.366,45	673.742,08	-30,48	650.467,14	-28,00

Šaltinis: Komisija.

Vertinant rinką pagal importuotų gamtinių dujų kiekį, 2013 m. III ketv. didžiausią importo rinkos dalį – 37,18 proc. – užėmė AB „Achema“ (rinkos dalis per metus sumažėjo 16,8 procentinio punkto). AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ rinkos dalys 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. tuo pačiu laikotarpiu, atitinkamai padidėjo 8,0 ir 9,2 procentiniais punktais, UAB „Haupas“ – 0,1 procentinio punkto. UAB Kauno termofikacijos elektrinės užimama rinkos dalis sumažėjo 0,4 procentinio punkto.

2 pav. Gamtinių dujų importo rinkos struktūra pagal importuotų gamtinių dujų kiekius, proc., 2011–2013 m. III ketv.

Šaltinis: Komisija.

2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos mažėjo 15,8 proc., palyginti su 2011 m. III ketv., – 2,1 proc.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų dinamika, tūkst. Lt*, 2012–2013 m. III ketv.

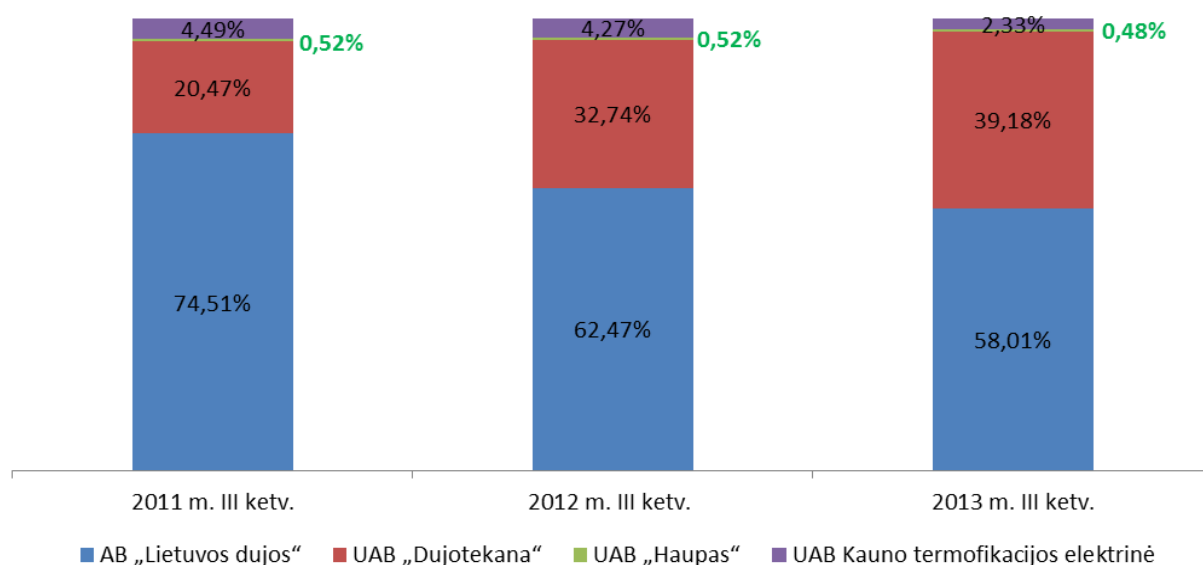
Importuotojas	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2012 m. III ketv., proc.	2011 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2011 m. III ketv., proc.
AB „Lietuvos dujos“	207.837,00	265.897,00	-21,84	272.639,00	-23,77
UAB „Dujotekana“	140.395,00	139.369,00	0,74	74.917,00	87,40
UAB „Haupas“	1.726,20	2.197,80	-21,46	1.914,30	-9,83
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	8.336,99	18.170,27	-54,12	16.437,50	-49,28
Iš viso:	358.295,19	425.634,07	-15,82	365.907,80	-2,08

* - nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Šaltinis: Komisija.

Vertinant rinką pagal importo sąnaudas, 2013 m. III ketv. didžiausią importo rinkos dalį – 58,01 proc. – užėmė AB „Lietuvos dujos“ (rinkos dalis per metus mažėjo 4,5 procentinio punkto). UAB „Haupas“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė rinkos dalys mažėjo atitinkamai 0,03 ir 1,9 procentinio punkto. UAB „Dujotekana“ rinkos dalis augo 6,4 procentinio punkto.

3 pav. Gamtinių dujų importo rinkos struktūra pagal importo sąnaudas*, proc., 2011–2013 m. III ketv.

*nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Šaltinis: Komisija.

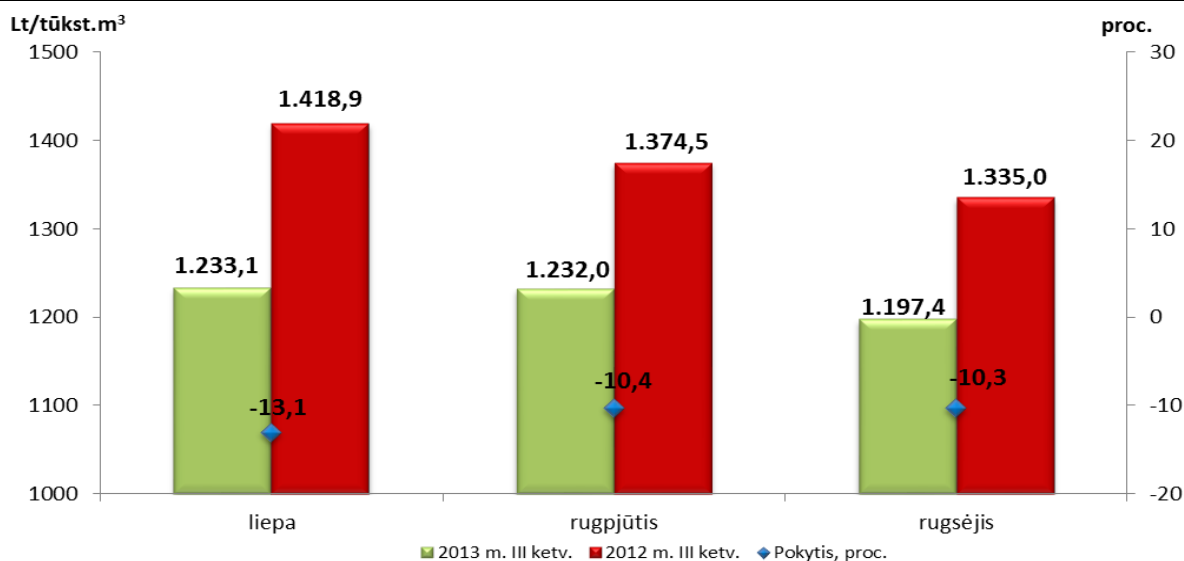
Importuojamų gamtinių dujų kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t. y. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. Palyginus 2013 m. III ketv. alternatyvaus kuro rūšių kainas su 2012 m. III ketv., 1 proc. sieringumo mazuto, priklausomai nuo mėnesio, kaina kito nuo -11,3 iki -10,5 proc., o dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) – nuo -5,2 iki -4,8 proc. JAV doleris 2013 m. liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėn. buvo atitinkamai 0,5, 6,3 ir 6,8 proc. pigesnis lito atžvilgiu nei tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu. Minėti veiksniai lėmė, kad 2013 m. III ketv. importuojamų gamtinių dujų kaina buvo 11,3 proc. mažesnė nei 2012 m. III ketv. ir siekė 1220,8 Lt už tūkst. m³ (2012 m. III ketv. vidutinė importuojamų dujų kaina buvo 1376,1 Lt už tūkst. m³).

3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) 6 mėn. kainos ir valiutų kursų santykio 2012–2013 m. III ketv. palyginimas

Gamtinių dujų importo kainos veiksnys	Mėnuo	Kaina, JAV dol./t		Pokytis, proc.
		2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	
1 proc. sieringumo mazutas	Liepa	620,65	695,1	-10,7
	Rugpjūtis	615,46	687,61	-10,5
	Rugsėjis	606,00	682,93	-11,3
Dyzelinis kuras (0,1)	Liepa	910,37	958,65	-5,0
	Rugpjūtis	902,45	947,91	-4,8
	Rugsėjis	892,03	941,42	-5,2
LT/JAV	Liepa	2,6010	2,6131	-0,5
	Rugpjūtis	2,6089	2,7840	-6,3
	Rugsėjis	2,5568	2,7426	-6,8

Šaltiniai: Europos Centrinis bankas, Lietuvos bankas, Komisija.

4 pav. Vidutinė gamtinių dujų importo kaina, Lt/tūkst. m³, 2012–2013 m.

Šaltinis: Komisija.

2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2.1. Rinkos dalyviai

2013 m. III ketv. gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikė vienas operatorius – iki 2013 m. rugpjūčio 1 d. gamtinių dujų perdavimo veiklą vykdė AB „Lietuvos dujos“, kuriai licencija vykdyti dujų perdavimo veiklą buvo išduota 2001 m. gruodžio 17 d., nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. – AB „Amber Grid“, kuriai Komisija terminuotą gamtinių dujų perdavimo licenciją išdavė 2013 m. liepos 18 d. Licencijuojamos veiklos teritorija apima visas 10 Lietuvos apskričių. Tranzito veikla, kaip tai nustatyta Gamtinių dujų įstatymo 20 straipsnyje, nėra licencijuojama, šią veiklą vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Amber Grid“.

2.2. Rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2013 m. III ketv. transportavo 865,8 mln. m³ gamtinių dujų, iš kurių 14,7 mln. m³, arba 1,7 proc. viso kiekio, teko buitiniams vartotojams, 444,1 mln. m³ arba 51,3 proc. – nebuitiniams vartotojams, likusi 407,1 mln. m³ dalis – tranzitui. Palyginti su 2012 m. III ketv., per 2013 metų III ketv. buvo transportuota 260,1 mln. m³ mažiau dujų.

2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., gamtinių dujų tranzito dalis perdavimo rinkos struktūroje išaugo 6,8 procentinio punkto, tranzito apimtys kiekybine išraiška mažėjo 10,1 proc. Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2013 m. III ketv. buvo 31,9 proc. mažesnis nei 2012 m. III ketv. ir siekė 458,7 mln. m³ gamtinių dujų. Buitiniams vartotojams perduotų gamtinių dujų kiekis 2013 m. III ketv. sudarė 1,7 proc., nebuitiniams – 51,3 proc. iš viso Lietuvos vartotojams perduotų gamtinių dujų kiekio. 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., buitiniams gamtinių dujų vartotojams buvo perduota 5,0 mln. m³ (arba 25,6 proc.) mažiau gamtinių dujų, nebuitiniams – 209,5 mln. m³ (arba 32,1 proc.) mažiau.

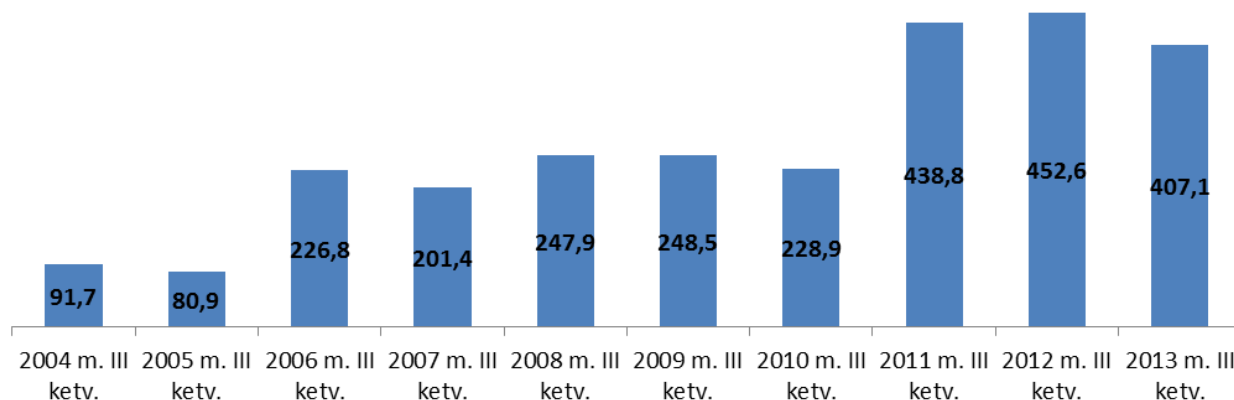
4 lentelė. Gamtinių dujų perdavimo apimtys, tūkst. m³, 2011–2013 m. III ketv.

Perdavimas	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2012 m. III ketv., proc.	2011 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2011 m. III ketv., proc.
<i>Perdavimas LT vartotojams</i>	458.717	673.259	-31,87	649.461	-29,37
Buitiniai vartotojai	14.661	19.693	-25,55	20.195	-27,40
Nebuitiniai vartotojai	444.056	653.566	-32,06	629.266	-29,43
<i>Tranzitas</i>	407.062	452.575	-10,06	438.780	-7,23
Iš viso:	865.779	1.125.834	-23,10	1.088.24	-20,44

Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., buvo 3,1 proc. mažesnės. Pajamos už gamtinių dujų perdavimą Lietuvos vartotojams 2013 m. III ketv. siekė 29,1 mln. Lt.

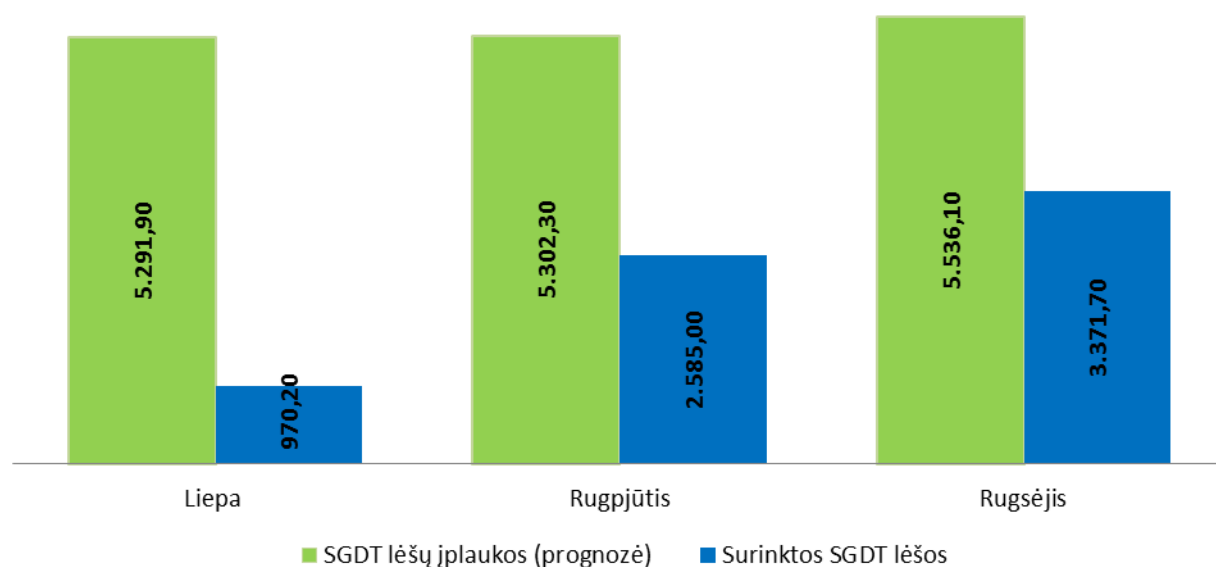
5 pav. **Gamtinių dujų tranzito dinamika, mln. m³, 2004–2013 m. III ketv.**

Šaltinis: Komisija.

2012 m. spalio 9 d. Komisija priėmė nutarimą Nr. O3-294 „Dėl suskystintų gamtinių dujų terminalo (toliau – SGDT), jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. SGDT lėšų administratoriaus funkcijas vykdo AB „Amber Grid“, kuris 2013 m. III ketv. surinko 6,9 mln. SGDT lėšų, t. y. 57,1 proc. mažiau negu buvo planuota.

6 pav. **SGDT prognozuojamos ir surinktos lėšos, 2013 m. III ketv., tūkst. Lt be PVM**

Šaltiniai: Komisija, AB „Amber Grid“.

2.3. Investicijos

Į gamtinių dujų perdavimo veiklą 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., buvo investuota 27,8 proc. mažiau – 22,4 mln. Lt. Magistralinio dujotiekio nuo atšakos Tauragės DSS iki atšakos į Šilutės DSS statybai buvo skirta 6,2 mln. Lt (arba 27,6 proc. visų 2013 m. III ketv. perdavimo veiklos investicijų), magistralinio dujotiekio nuo atšakos į Šilutės DSS iki atšakos į Klaipėdos DSS-2, atšakos į Klaipėdos DSS-2 statybai – 11,2 mln. Lt (50,0 proc. visų ketvirčio perdavimo veiklos investicijų).

5 lentelė. Investicijos į gamtinių dujų perdavimo veiklą, 2012–2013 m. III ketv.

	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Investicijos, tūkst. Lt	22.361,0	30.989,0	-8.628,0	27,6

Šaltinis: Komisija.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. Nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d., teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu atskyrus gamtinių dujų perdavimo veiklą, gamtinių dujų perdavimo veiklą vykdo AB „Amber Grid“. Visiškas perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1239 patvirtintu Gamtinių dujų įstatymo reikalavimų neatitinkančių gamtinių dujų įmonių veiklų ir kontrolės atskyrimo vykdymo planu, numatytas iki 2014 m. spalio 31 d.

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Rinkos dalyviai

Komisijos išduotas gamtinių dujų skirstymo veiklos licencijas 2013 m. III ketv. pabaigoje turėjo ir veiklą vykdė šešios įmonės. Skirstymo rinkos dalyvių skaičius 2013 m. III ketv., palyginti su 2013 m. II ketv., nepakito.

6 lentelė. Įmonės, turinčios gamtinių dujų skirstymo licencijas, 2013 m. III ketv.

Eilės Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3	UAB „Intergas“	Taip
4	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6	AB „Achema“	Taip

Šaltinis: Komisija.

3.2. Rinkos apimtis

2013 m. III ketv. gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 105,3 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, 2013 m. III ketv. paskirstytų gamtinių dujų apimtis mažėjo 18,7 proc., palyginti su 2011 m. III ketv., – 29,2 proc.

Buitiniams vartotojams 2013 m. III ketv. buvo paskirstyta 14,7 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 14,0 proc. iš viso paskirstytų dujų kiekio. Buitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., sumažėjo 25,5 proc. ir gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūroje užėmė 1,3 procentinio punkto mažesnę rinkos dalį negu 2012 m. III ketv. Nebuitiniams vartotojams 2013 m. III ketv. paskirstyta 90,6 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 86,0 proc. iš viso paskirstytų dujų kiekio. Palyginti su 2012 m. III ketv., 2013 m. III ketv. nebutiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis sumažėjo 17,5 proc. Gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūra pagal skirstymo veiklos licencijas turinčių įmonių paskirstytą dujų kiekį 2013 m. III ketv. išliko panaši kaip ir 2012 m. III ketv. – didžiausią skirstymo rinkos dalį užima AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė trečiąjį 2013 metų ketvirtį paskirstė 102,3 mln. m³ dujų arba 97,1 proc. iš viso paskirstytų gamtinių dujų kiekio. Rinkos dalyvių paskirstytų gamtinių dujų kiekiai pateikti 8 lentelėje.

2013 m. III ketv. skirstymo veiklos pajamos sudarė 22,1 mln. Lt ir, palyginti su 2012 m. III ketv., buvo 19,0 proc. (arba 5,2 mln. Lt) mažesnės, o, palyginti su 2011 m. III ketv., 16,7 proc. mažesnės. Pajamos, gautos iš buitinių vartotojų, 2013 m. III ketv. sudarė 7,1 mln. Lt ir buvo

15,0 proc. mažesnės nei per 2012 m. III ketvirtį. Pajamos iš skirstymo veiklos nebutiniams vartotojams 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., mažėjo 20,1 proc. ir sudarė 15,0 mln. Lt.

7 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtys, 2012–2013 m. III ketv., tūkst. m³**

Įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	102.278,00	125.666,00	-18,61	14.661,00	19.693,00	-25,55	87.617,00	105.973,00	-17,32
AB agrofirma „Josvainiai“	428,20	458,40	-6,59	6,1	7,6	-19,74	422,10	450,80	-6,37
UAB „Intergas“	1.935,73	2.100,42	-7,84	11,957	9,101	31,38	1.923,77	2.091,31	-8,01
UAB „Druskininkų dujos“	58,2	40,61	43,31	30,61	31,52	-2,89	27,59	9,09	203,52
UAB „Fortum Heat Lietuva“	600,512	1265,909	-52,56	0,136	0,13	4,62	600,376	1265,779	-52,57
Iš viso:	105.300,64	129.531,33	-18,71	14.709,80	19.741,35	-25,49	90.590,84	109.789,98	-17,49

Šaltinis: Komisija.

3.3. Investicijos

2013 m. III ketv. gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai į skirstymo veiklą investavo 20,7 mln. Lt, t. y. 30,1 proc. daugiau nei 2012 m. III ketv., kai skirstymo veiklos investicijos siekė 15,9 mln. Lt. 2013 m. III ketv. buvo prijungti 1081 naujas vartotojas – 109,1 proc. daugiau nei 2012 m. III ketv. Nutiesto dujotiekio ilgis 2013 m. III ketv. siekė 29,9 km.

8 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo investicinės veiklos rodiklių palyginimas, tūkst. Lt, 2011–2013 m. III ketv.**

Investicijos	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2012 m. III ketv., proc.	2011 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2011 m. III ketv.
AB „Lietuvos dujos“	20.602,00	15.863,00	29,87	6.415,00	3,21 kartų
UAB „Intergas“	117	63	85,71	75,00	1,56 kartų
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0	0		0,4	
Iš viso:	20.719,00	15.926,00	30,10	6.490,40	3,19 kartų
Nutiestų dujotiekių ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	29,9	16,2	84,57	18,4	1,63 kartų
Iš viso:	29,9	16,2	84,57	18,4	62,50
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	1078	513	110,14	520	1,467 kartų
UAB „Druskininkų dujos“	3	4	-25,00	22	-86,36 proc.
UAB „Intergas“	0	0		1	
Iš viso:	1081	517	109,09	543	1,99 kartų

Šaltinis: Komisija.

2013 m. spalio mėn. Komisija suderino AB „Lietuvos dujos“ investicijų projektą, skirtą skirstymo sistemos operatoriui atskirti, ir pritarė investicijoms, kurių preliminari vertė yra apie 2,24 mln. Lt.

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

4.1. Rinkos dalyviai

2013 m. III ketv. pabaigoje gamtinių dujų tiekimo licencijas turėjo 24 gamtinių dujų tiekimo įmonės, t. y. 4 daugiau negu 2013 m. II ketv. Gamtinių dujų tiekimo veiklą, kaip ir 2013 m. II ketv., vykdė 9 įmonės.

9 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės, 2013 m. III ketv.

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6	AB „Achema“	Vykdė
7	UAB „Intergas“	Vykdė
8	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9	UAB „Haupas“	Vykdė
10	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13	UAB „Imlitex“	Nevykdė
14	Lietuvos energija, AB	Nevykdė
15	Baltic Energy Services, UAB	Nevykdė
16	Enefit UAB	Nevykdė
17	SKY ENERGY GROUP, UAB	Vykdė (nuo 2013-12-16 sustabdyta licencija)
18	UAB „Grata group“	Nevykdė
19	UAB „Dolaurus“	Nevykdė
20	AB „Panevėžio energija“	Nevykdė
21	UAB „SBE Energy“	Nevykdė
22	UAB „SOGA Baltic Oil“	Nevykdė
23	Energijos tiekimas UAB	Nevykdė
24	UAB „Energijos kodas“	Nevykdė

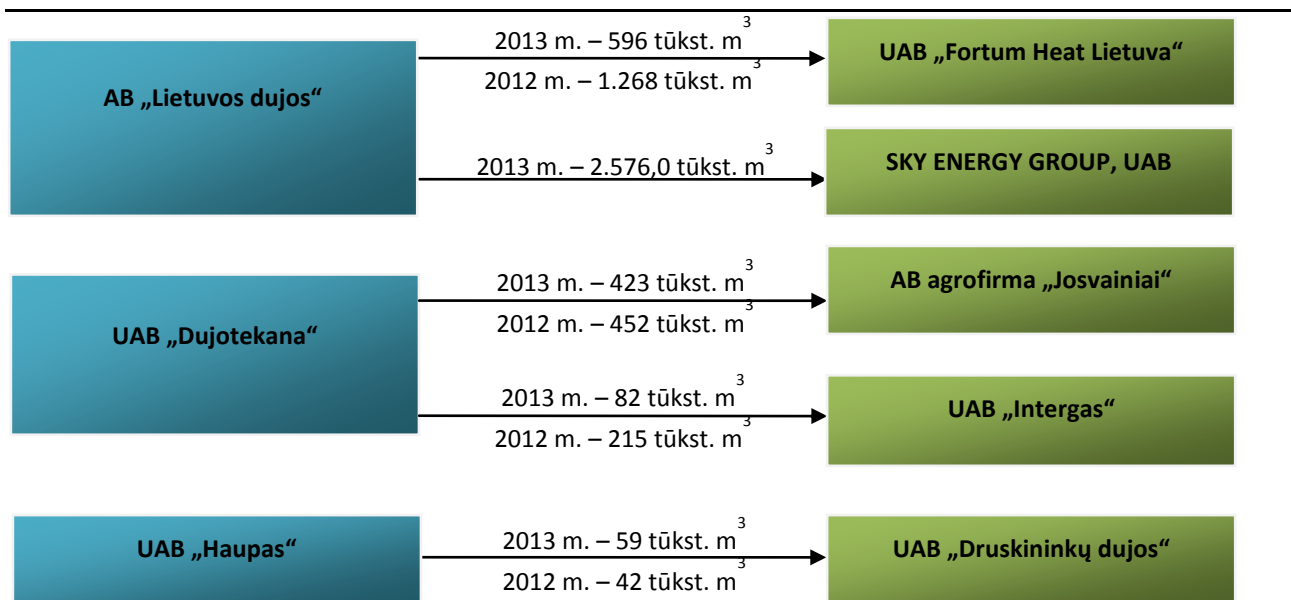
Šaltinis: Komisija.

4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2013 m. III ketvirtį didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje savo veiklą pradėjo SKY ENERGY GROUP, UAB. 2013 m. III ketv. rinkoje parduota 1,2 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. beveik 41,2 proc. mažiau nei 2012 m. III ketv. ir 19,0 proc. nei 2011 m. III ketv. Vertine išraiška

2013 m. III ketv. pardavimai didmeninėje dujų rinkoje sudarė 1,7 mln. Lt, t.y. 45,9 proc. mažiau negu 2012 m. III ketv. (15,7 proc. mažiau nei 2011 m. III ketv.)

7 pav. Didmeninės rinkos dalyviai ir didmeninėje rinkoje parduotų gamtinių dujų apimtys, 2012–2013 m. III ketv.

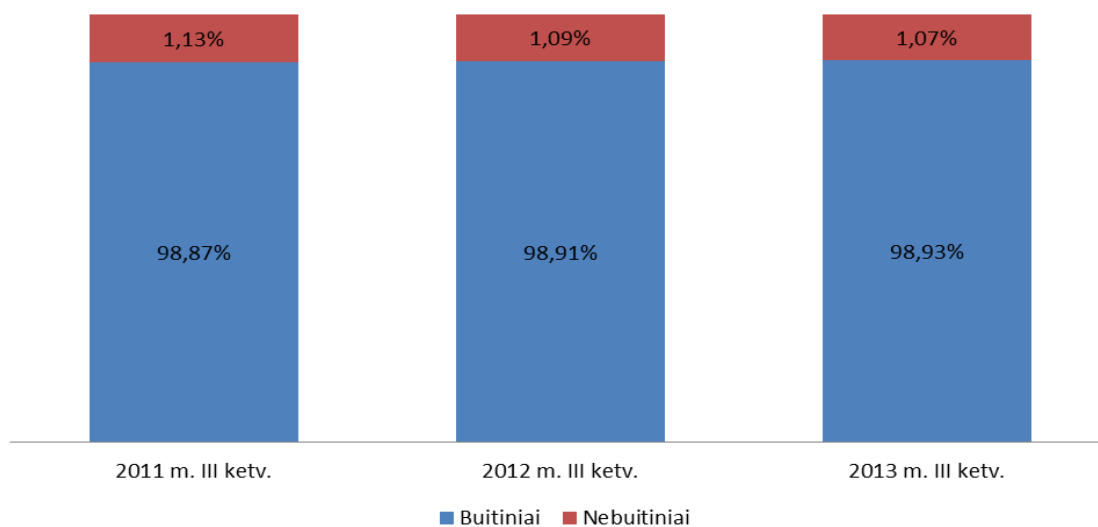

Šaltinis: Komisija

4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2013 m. III ketv. Lietuvoje buvo 560,3 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš kurių 554,0 tūkst. – buitiniai ir 6,3 tūkst. – nebuitiniai. Rinkos struktūra pagal vartotojų skaičių 2011–2013 m. beveik nekito.

8 pav. Rinkos struktūra pagal vartotojus, proc., 2011–2013 m. III ketv.

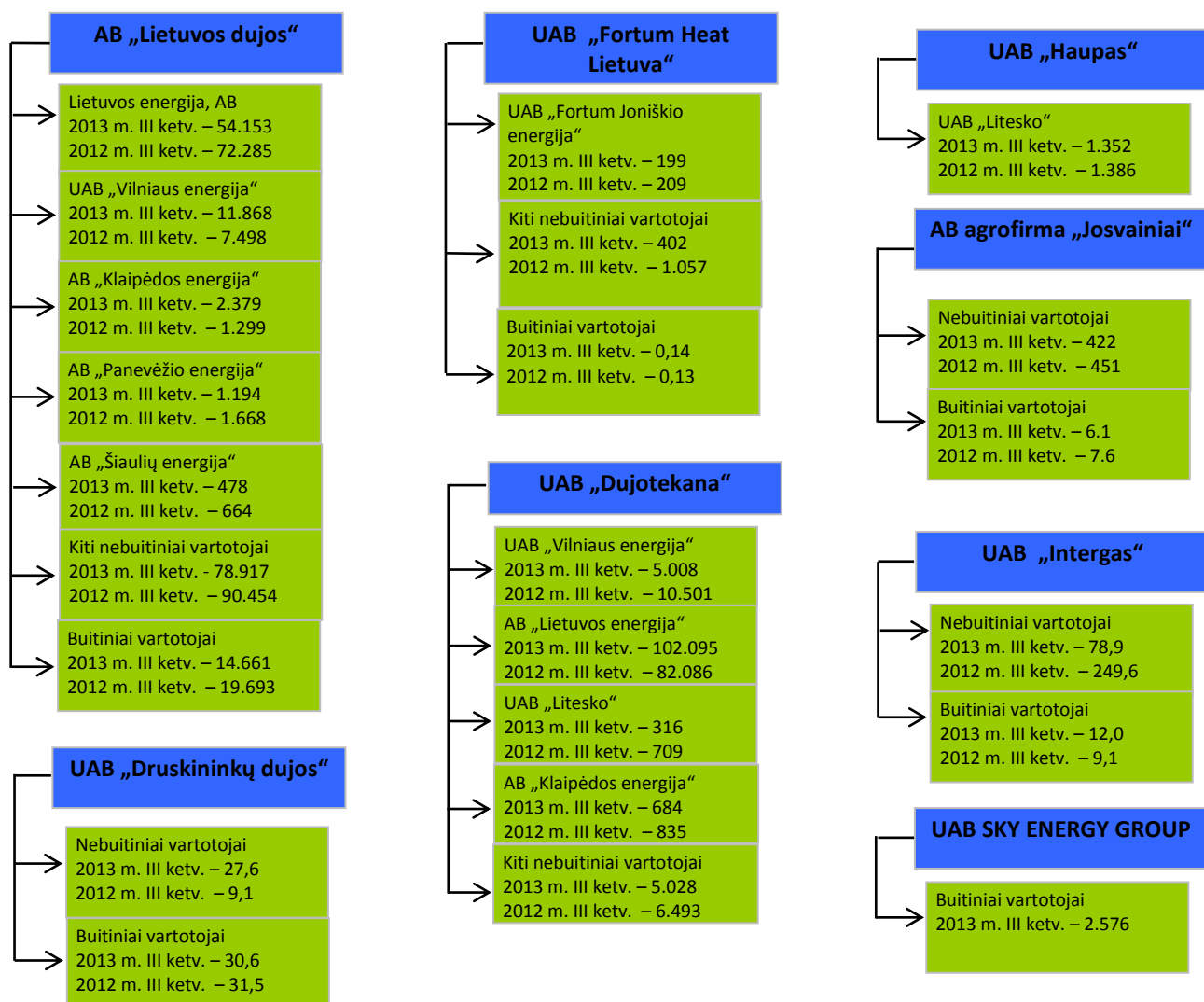

Šaltinis: Komisija.

2013 m. III ketv. pabaigoje gamtines dujas tiekė: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“, UAB „Intergas“ ir SKY ENERGY GROUP, UAB.

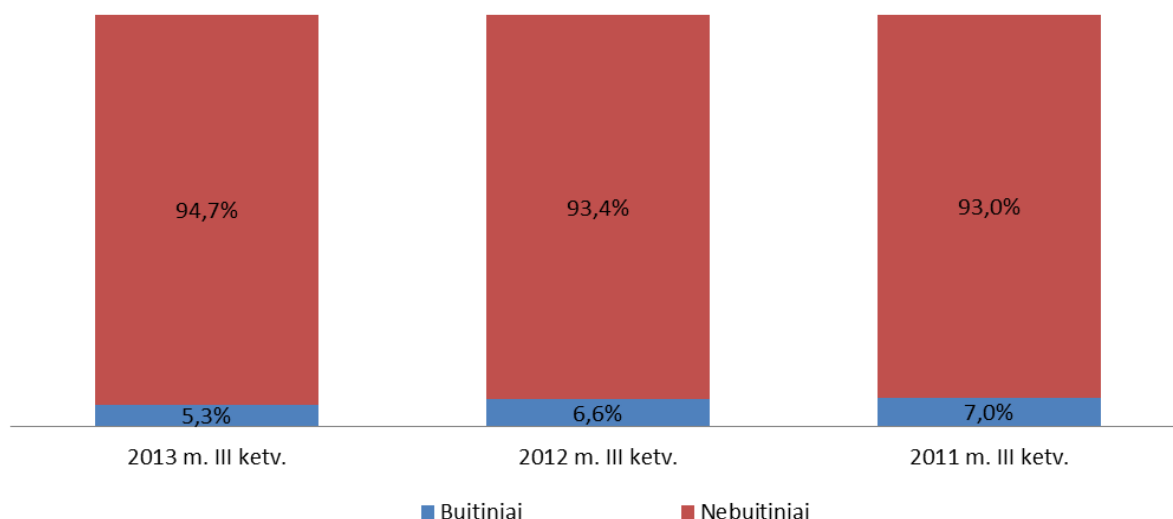
2013 m. III ketv. mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 279,3 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 6,1 proc. mažiau negu 2012 m. III ketv. (3,7 proc. mažiau nei 2011 m. III ketv.). Tam didžiausią įtaką turėjo 4,8 proc. sumažėję pardavimai nebutiniams vartotojams (pardavimai buitiniams vartotojams mažėjo 25,5 proc.). 2013 m. III ketv., palyginti su 2013 m. II ketv., pardavimų koncentracija mažmeninėje dujų rinkoje išliko beveik nepakitusi: 99,1 proc. mažmeninės tiekimo rinkos užėmė AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ (2012 m. III ketv. – 98,9 proc.), 0,9 proc. – kiti rinkos dalyviai. 2013 m. III ketv. UAB „Dujotekana“ ir AB „Lietuvos dujos“ užimamos mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalys sudarė atitinkamai 40,5 ir 58,6 proc.

9 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra, 2013 m. III ketv.

2013 m. III ketv. mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūroje pagal nupirktus kiekius buitiniams vartotojams tenkanti rinkos dalis sudarė 5,3 proc. ir, palyginti su 2012 m. III ketv., sumažėjo 1,4 procentinio punkto. Nebuitinių vartotojų rinkos dalis 2013 m. III ketv. sudarė 94,7 proc.

10 pav. Rinkos struktūra pagal nupirktus gamtinių dujų kiekius, proc., 2011-2013 m. III ketv.

Šaltinis: Komisija.

Buitinių vartotojų segmentas:

2013 m. III ketv. mažmeninėje rinkoje dujas buitiniams vartotojams tiekė 6 įmonės. Dujos buvo tiekiamos 554,0 tūkst. buitinių vartotojų, kurių skaičius, palyginti su 2013 m. II ketv., augo 0,04 proc.

2013 m. III ketv. buitiniai vartotojai suvartojo 14,7 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 25,5 proc. mažiau negu 2012 m. III ketv. Buitiniai vartotojai trečiąjį šių metų ketvirtį už gamtines dujas sumokėjo 25,9 mln. Lt, t. y. 16,1 proc. mažiau nei 2012 m. III ketv., kai už dujas buvo sumokėta 30,8 mln. Lt.

AB „Lietuvos dujos“ ir toliau išlieka pagrindine gamtinių dujų tiekėja buitiniams vartotojams: 2013 m. III ketv. šios įmonės užimama rinkos dalis sudarė 99,7 proc. pardavimų.

10 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei rinkos dalių buitiniams vartotojams palyginimas, 2012–2013 m. III ketv.**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.	
	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv.
AB „Lietuvos dujos“	19.693,00	14.661,00	-25,55	30.738,10	25.767,60	-16,17	99,76	99,65
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,13	0,136	4,62	0,238	0,026	-89,08	0,0007	0,0009
UAB „Intergas“	9,101	11,957	31,38	12,1	16,9	39,67	0,0461	0,0813
AB agrofirma „Josvainiai“	7,6	6,1	-19,74	12,914	10,154	-21,37	0,0385	0,0415
UAB „Druskininkų dujos“	31,522935	30,61	-2,90	75,6691941	67,43	-10,89	0,1597	0,2081
UAB SKY ENERGY GROUP	0	2,576			3,1471		0,0000	0,0175
Iš viso:	19.741,35	14.712,38	-25,47	30.839,02	25.865,26	-16,13	100,00	100,00

Šaltinis: Komisija.

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams gamtines dujas mažmeninėje rinkoje 2013 III ketv., kaip ir 2013 m. II ketv., tiekė tos pačios 7 įmonės.

2013 m. III ketv. nebutiniai vartotojai nupirko 264,6 mln. m³ dujų. Palyginti su 2012 m. III ketv., šis kiekis sumažėjo 4,8 proc. Nebuitiniai vartotojai 2013 m. III ketv. už dujas sumokėjo 335,2 mln. Lt, t. y. 14,8 proc. mažiau nei 2012 m. III ketv. (393,4 mln. Lt).

Pagrindinę nebutinių vartotojų rinkos dalį, vertinant pagal parduotų gamtinių dujų kiekį, ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“: 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., įmonės užimama rinkos dalis sumažėjo 6,3 procentinio punkto ir siekė 56,3 proc. UAB „Dujotekana“ užimama rinkos dalis 2013 m. III ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., padidėjo 6,5 procentinio punkto ir siekė 42,8 proc.

11 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei rinkos dalių nebutiniams vartotojams palyginimas, 2012–2013 m.**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.	
	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv.
AB „Lietuvos dujos“	173.867,61	148.988,97	-14,31	245.646,80	187.667,22	-23,60	62,58	56,31
UAB „Dujotekana“	100.624,00	113.130,56	12,43	142.319,00	144.121,00	1,27	36,21	42,76
UAB „Haupas“	1386,3	1351,5	-2,51	2263,6	2035,9	-10,06	0,50	0,51
UAB „Fortum Heat Lietuva“	1265,779	600,512	-52,56	2086,754	595,812	-71,45	0,46	0,23
AB „Intergas“	249,558	78,874	-68,39	355	102,2	-71,21	0,09	0,03
AB agrofirma „Josvainiai“	450,8	422,1	-6,37	667,641	584,148	-12,51	0,16	0,16
UAB „Druskininkų dujos“	9,086	27,6	203,76	19,13731677	50,73	165,08	0,00	0,01
Iš viso:	277.853,13	264.600,11	-4,77	393.357,93	335.157,01	-14,80	100,00	100,00

Šaltinis: Komisija.

4.4. Investicijos

2013 m. III ketv. įmonės, užsiimančios gamtinių dujų tiekimo veikla, į gamtinių dujų tiekimo veiklą investavo 36 mln. Lt, o tai 73,9 proc. mažiau palyginus su atitinkamu 2012 metų laikotarpiu.

12 lentelė. **Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt, 2012–2013 m. III ketv.**

Įmonė	2013 m. III ketv.	2012 m. III ketv.	2013 m. III ketv. pokytis, palyginti su 2012 m. III ketv., proc.
AB „Lietuvos dujos“	36	138	-73,91
UAB „Haupas“	0	0	
UAB „Dujotekana“	0	0	
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0	0	
Iš viso:	36	138	-73,91

Šaltinis: Komisija.

4.5. Rinkos operatorių veikla

2013 m. III ketv. pabaigoje gamtinių dujų biržose, kurių operatoriai yra BALTPPOOL UAB ir UAB GET Baltic, buvo registruota 14 dalyvių. 2013 m. III ketv. biržose sudaryti 37 sandoriai – suprekiauta 1230 tūkst. m³ gamtinių dujų, kurių vidutinė svartinė kaina lygi 1234,93 Lt/tūkst. m³.

13 lentelė. **Gamtinių dujų biržų veikla, 2013 m. III ketv.**

Biržos operatorius	Biržos dalyvių skaičius	Įvykdytų sandorių skaičius	Suprekiautas kiekis, tūkst. m ³
BALTPPOOL UAB	4	0	0
UAB GET Baltic	10	37	1230
Iš viso:	14	37	1230

Šaltinis: Komisija.